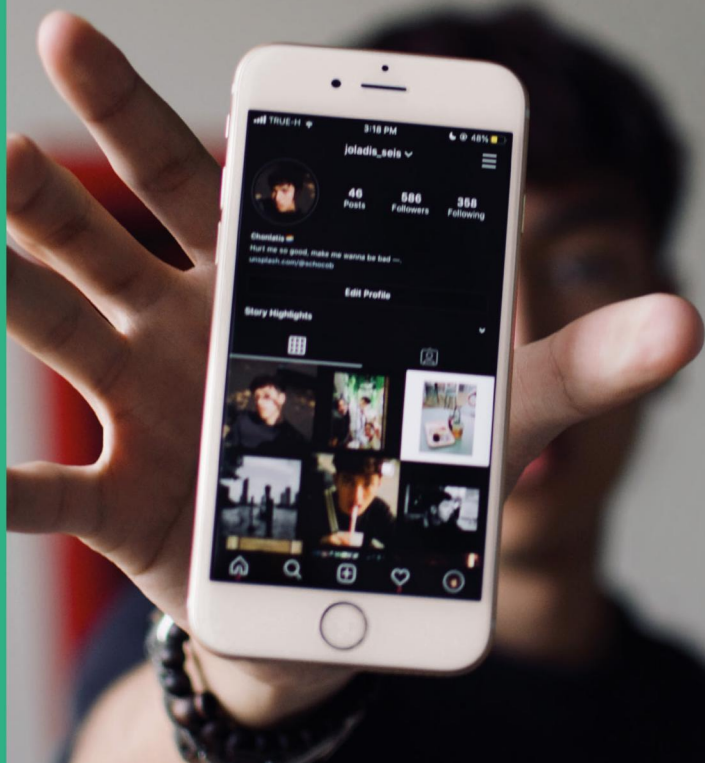

Josef Ptáček

S mobilem do Božího království?

25 úvah o tom, proč je internet
dobrý sluha, ale i zlý pán

S mobilem do Božího království?

Josef Ptáček

S mobilem do Božího království?

*25 úvah o tom, proč je internet
dobrý sluha, ale i zlý pán*

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Ptáček, Josef

S mobilem do Božího království? : 25 úvah o tom, proč je internet dobrý sluha, ale i zlý pán / Josef Ptáček. – V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2023. – 118 stran. – (Malý duchovní život ; svazek 170)

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s.r.o.

ISBN 978-80-7566-416-7 (brožováno)

* 621.395.721.5:004.388 * 004.738.5 * 316.772:004.738.5 * 351.78:004.7

* 364.692:004.738.5 * 37.011 * 27-662:3 * 27 * (0:82-4) * (035)

– chytré mobilní telefony

– internet

– internetová komunikace – křesťanské pojetí

– kybernetická bezpečnost – křesťanské pojetí

– netolismus – křesťanské pojetí

– osvěta – křesťanské pojetí

– křesťanství a společnost

– úvahy

– příručky

316.4/.7 - Sociální interakce. Sociální komunikace [18]

© KatMedia, s. r. o., Praha, 2023

ISBN 978-80-7566-416-7

dobro
spása

mobil
„surfování“

zdroj
informací

propojení lidí

Náš život a internet: úvod

Před mší svatou v našem kostele za mnou přišla jedna farnice s novým mobilem v ruce. Prosila, abych jí mobil požehnal. Jelikož jsem se domníval, že zájemců o požehnání mobilu bude více, nabídl jsem tuto možnost i ostatním přítomným. O požehnání mobilu mělo zájem velké množství lidí, a tak jsem procházel celým kostelem a společně jsme prosili Pána Boha, aby se naše mobily staly nástrojem konání dobra, aby se Pán Ježíš dotýkal veškeré komunikace vedené přes tyto mobily a aby naše mobily dobře posloužily k věčné spáse naší i druhých lidí.

Najednou jsem však zaslechl velmi výrazný protest od jedné přítomné návštěvnice. Tato paní začala na celý kostel vykřikovat, jakou nehoráznost to děláme a že je velmi podivné, když žehnáme mobilní telefony. Vždyť je to taková přízemní věc, kterou se nesluší v kostele vůbec zabývat! Následně se o tématu rozhořela krátká, ale zajímavá diskuse.

Požehnání mobilu je samozřejmě výborná záležitost – mobilní telefon je totiž nástroj, který může být prostředkem ke konání hříchu, ale také k růstu Božího království v našem životě i v životě druhých lidí. A je dobré Pána Boha prosit, aby nám k užívání tohoto prostředku dal svou moudrost a někdy i sílu k odolání případným

pokoušením. Ostatně, to se týká celého internetu i všech oblastí života.

Internet je prostředek vážné práce i „surfování“ za účelem odpočinku a relaxace. Je to nástroj k propojení lidí, ale i zdroj informací, vzdělání. Hledáme zde čerstvé zprávy, nakupujeme, platíme účty, připojujeme se k různým institucím, ale i posloucháme internetové rádio, TV či podcasty a hrajeme hry.

Internet nás provází na každém kroku. Vytváří nový životní prostor. Prostor, který má vliv na náš život, pozornost, vztahy, informace, ale dokonce velmi často i na tělesné, duševní a duchovní zdraví. Říká se, že člověk bere do ruky mobil každých deset minut. Co nám to přináší? A co nám to bere?

Kdo nás provází během dne? Dnes je to často právě „chytrý“ telefon s připojením na internet. Potřebujete někomu napsat? Zavolat? Najít cestu na neznámé místo? Udělat pěknou fotografii? Odpočinout si? Před něčím utéct? Telefon to všechno hravě zvládne a zvládne i mnoho dalšího. Je to úžasný vynález! Pojďme se podívat na to, jak co nejlépe využít možností tak malého, ale přitom tak mocného nástroje.

algoritmy

komunikace

lajky

Instagram

**sociální sítě
a sociální bubliny**

TikTok

Twitter

Facebook

globální internetová vesnice

1. Sociální sítě překračují i budují hranice

Vzpomínám, jak jsem jako malý kluk chodil o prázdninách na chalupě tatínkovi do místní hospody pro čtyři láhve piva. To bylo tak akorát množství, které jsem unesl ve své malé taštičce. Internet v té době ještě neexistoval, ale v hospodě se lidé znali, domlouvali si vzájemnou pomoc, slavili různá výročí, pořádali plesy ve spolupráci s místním spolkem dobrovolných hasičů, sdíleli si různé poznatky o životě druhých, ale také se hádali, uměli se potěšit i zanádat si. Když přišel někdo nový, chvíli trvalo, než si našel nové přátele. A ten, kdo do hospody nechodil, řadu informací neměl. Hospoda měla svou nezaměnitelnou atmosféru i pro množství kouře z cigaret. A nesmíme zapomenout ani na to, že jednotlivé stoly měly svůj řád a své pravidelné návštěvníky.

Hospoda byla také místem, kde byl přístup k telefonu, a tedy ke komunikaci se širokým okolím. V dnešní době, kdy má telefon v kapse skoro každý, se jedná o nepředstavitelnou situaci. Dění v hospodě bylo tehdy takovou sociální sítí. A hlavním centrem dění byla paní výčepní Libuše, která jako centrální mozek celé hospody měla největší přehled o jednotlivých událostech.

S nástupem internetu se postupně objevuje také Facebook, Twitter, Instagram, TikTok a mnoho dalších služeb, kterým říkáme sociální sítě. Některé podobné služby již zanikly, některé další jistě vzniknou. Umožňují vzájemné propojení, sdílení, komunikaci. Překračují hranice jedné vesnické hospody a díky obrovskému množství uživatelů dokážou vytvořit ostrovy s lidmi se společnými zájmy. Tehdy do naší hospody chodili pouze tři vyznavači šachů a jeden chovatel agamy. Díky Facebooku jsou tito šachisté a chovatel ve spojení s tisíci dalšími lidmi s podobnými zájmy. Není to úžasné? Mohou se vzájemně podporovat, vyměňovat si zkušenosti, plánovat spolu různé akce a mnoho dalšího. A šachy si zahrát s druhým šachistou třeba i na opačné straně zeměkoule.

Někdo by mohl namítnout, že propojení lidí prostřednictvím internetu je umělé, že to není skutečné přátelství, má zde místo přetvářka, závist, manipulace nebo že v takových sociálních „bublinách“ může růst radikalizace postojů. Což v případě šachistů nemusí znamenat něco, čeho je třeba se obávat. Ale na internetu najdeme i skupiny, které nemají tak ušlechtilou náplň. A navíc někteří uživatelé mohou trpět nedostatečnou možností zdravé konfrontace s lidmi, kteří mají odlišné názory, a výsledkem pak bývá představa o mimořádné jedinečnosti vlastního názoru.

Ano, i takové věci se v rámci sociálních sítí dějí, a děly se dokonce i v naší vesnické hospodě. Jistě to není důvod, proč bychom měli na sociální sítě zanevřít – stejně jako lidé nezanevřou na svou oblíbenou hospodu, kavárnu či restauraci.

Určitá ostražitost a dobrá orientace je však na místě. Problém je, že některé jevy mohou nabýt jasnějších obrysů. Přece jenom, je rozdíl, něco ošklivého někomu

napsat, třeba i pod pláštěm anonymity, a něco jiného je mu to říci do očí. Navíc s vědomím, že toho člověka budu dalších deset let ve vesnici potkávat, a vím, že on jediný má traktor, který si od něj občas potřebuji půjčit.

Stejně jako někteří podléhají pokušení trávit v hospodě nepřiměřené množství času, někteří tráví množství svého drahocenného času na sociálních sítích. Jenom ta motivace je živená „lajky“ a dalším krmivem.

Nezapomínejme na naši paní výčepní Libuši, která se snažila o své štamgasty dobře pečovat. Přece jenom každý pravidelný zákazník byl pro ni finančním přínosem. A podobně se chovají i majitelé našich oblíbených sociálních sítí. Čím déle u nich člověk tráví čas, tím více zisku z něj mají, například v podobě informací o jeho životě, aby mu mohli poslat tu nejpříhodnější reklamu. A tak mu taková síť něco zveřejní, něco připomene, něco skryje. Snaží se ho povzbudit, aby co nejvíce na příspěvky reagoval. Ale když někdo zlobí či publikuje nesprávné názory (dle provozovatele příslušné služby), tak ho jednoduše zablokuje či smaže. Často bez možnosti dovolání.

Mějme také na paměti, že obsah zobrazovaných příspěvků, článků, fotografií atd. na sociálních sítích řídí složité algoritmy. Mnohdy se nejedná o ty nejdůležitější informace, které potřebujeme vědět, ale o příspěvky vzbuzující zájem. Na tohle je třeba dát si velký pozor, zvláště za situace, kdy bychom byli v pokušení, aby se sociální sítě staly naším hlavním zdrojem aktuálního zpravodajství. Možná, že taková situace může vést i k zamyšlení, zda není správné podpořit nějaký seriózní zdroj informací formou předplatného.

Velmi často jsme také těmi, kteří sdílíme vlastní příspěvky na sociálních sítích či na jiných místech

v prostředí internetu. Je dobré si uvědomit, že není třeba zveřejňovat všechno a všude. Mějme pro tuto oblast svou osobní strategii. Umějme si drobná semínka jednotlivých událostí či zážitků uchovávat pouze v kómůrce svého srdce či v prostředí svých nejbližších, kde pod rouškou tajemství mohou postupně dozrávat a nést dlouhodobé ovoce. Nezveřejňujme hned všechno, ale nečekejme to ani od druhých. Nepadneme tak do pasti, kde se naše osobní záležitosti stanou pouhou potravou pro různé algoritmy, aby nesly větší finanční zisk provozovatelům digitálních platforem. Informace o svých potenciálních zaměstnancích zjišťují na sociálních sítích mnozí zaměstnavatelé. Je proto moudré přemýšlet o tom, jaké informace svěřujeme „globální internetové vesnici“.

Osvědčený tip

Pusťte si film „Sociální dilema“ (režisér Jeff Orlowski, 2020). Je to dokument, který zachycuje výpovědi zaměstnanců sociálních sítí. Není to film úplně dokonalý, ale napoví mnohé.